

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

iderat, Dominus enim absconderat eos, Jer. 36. v. 26.

Laban insequabatur generum suum Jacobum, ut noceret ei: sed vidit in somnis sibi dicentem Dominum: Cave, ne quicquam asperè loquaris contra Jacob, Gen. 31. v. 24.

Hostibus nostris voluntas hæcenus non defuit nobis nocendi, ut truculentiam suam in nos exsereret, verùm non permisit id Deus:

Magnas agant asturias,

Vadit Deus vias suas

Manu suâ retractans.

Hic ulterius adhuc protegat nos adversus machinationes sanguinarias inimicorum nostrorum, & prohibeat, ne portæ interorum prævaleant adversus Ecclesiam suam, Matth. 16. v. 18. tandem quando satis in acie steterimus, liberet nos ab omni malo, & salvos faciat in Regnum suum cœleste, 2. Tim. 4. v. 18.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt:

I. *Tempus visitationis agnosce.* Id Judæi non fecerunt. Deus majoribus eorum multa beneficia exhibuerat, eosque quasi super alas aquilarum portaverat, Exod. 19. v. 4. cibaverat illos panibus de cœlo, Exod. 16. v. 4. potaverat illos aquâ è silice, Num. 20. v. 11. è servitute Ægyptiacâ eos liberaverat, Exod. 14. v. 29. sicut oves per desertum deduxerat, Psal. 77. v. ult. per diem in columna nubis, & per noctem in columnâ ignis, Exod. 13. v. 21. & tandem induxerat in Regionem, lacte & mele manantem,

Num. 14. v. 8. ubi accipiebant civitates magnas & optimas, quas non ædificaverant, & domus plenas omnis boni, quas non impleverant, cisternas, quas non fodaverant, vinea & oliveta, quæ non plantaverant, Deut. 6. v. 11. Verùm ingrati erant, & indies delinquebant, non credebant in mirabilibus ejus, propterea deficere fecit in vanitate dies eorum, & anni eorum cum festinatione, Psal. 78. v. 33. 34.

Sicut igitur pomum non procul à stirpe cadere solet: ita & Judæi tempore Christi vestigia parentum legerunt, ut non abs re illos Christus serpentes & genimina viperarum appelleret, qui mensuram patrum suorum impleverint, & æternam damnationem sibi attraxerint, Matth. 23. v. 33.

Hæc etiam causa fuit, propter quam Deus tandem à gratia sua eos abjecerit, & Hierosolimam cum templo excindi permiserit, ut dispersi in totum orbem sint, in execrationem, & in stuporem, & in maledictionem, & in opprobrium, Jer. 42. v. 18. luculento exemplo, quod, qui cum peculio suo ejusmodi Tragœdiam egerit, nec hodie contemptoribus gratiæ pariturus sit. Adhuc enim manus ejus extensa est, Es. 10. v. 4. arcus ejus tenta, & gladius ejus acutus, Psal. 7. v. 13. nisi pœnitentiam habuerimus, omnes similiter peribimus, Luc. 13. v. 3. 5.

Hinc Scriptura duarum dierum meminit, quæ sibi invicem consequuntur. Primus est dies gratiæ, quia in illa gratiam suam hominibus offert, & Tribus Israel fideliter offert, Os. 2. v. 9. patiens enim erga nos est, nolens illum perire, 2. Petr. 3. v. 9.

Alter vocatur dies iræ, quæ certissimè sequi-

sequitur, ubi dies gratiæ in impietentiâ prætermittitur, & omnes admonitiones spernuntur, vocavi & renuistis, Prov. 1. v. 24.

Hoc non insuper habete, Vos mei! & quia dies salutis nobis præsto adhuc est, fructus pœnitentiæ dignos agite: nolite obdurare corda vestra, sicut in Meribâ, secundum diem tentationis in deserto, Psal. 95. v. 8. Alioqui dies iræ irumpet, dies tenebrarum, & caliginis, dies nubis, & obscuritatis, Joel 2. v. 2. ubi Deus fores gratiæ claudet, & licet multum pulsemus, tamen dicitur: Non novi vos, Matth. 25. v. 12.

II. *Pacem quare.* Hic Christum Judæis exprobrare audimus, quod non cognoverint, quæ ad pacem eorum pertinent.

Hæc vocula multa comprehendit, nempe omnia bona, unde olim Concordiâ à Gentilibus ita picta, ut cornu copiarum manu continuerit, ex quo omnis generis fructus enati fuerint, quo indicatum, tempore pacis nusquam inopiam esse, sed potius verificari, quod Dominus ait: Vinea dabit fructum suum, & terra dabit germen suum, & cœli dabunt rorem suum: & possidere faciam reliquias populi hujus universa hæc, Zach. 8. v. 12. Hinc Pax in Hebræo denominatur, Schalom, quod est à radice Schalam, quod propriè significat perfectum, absolutum, & adhibetur de structura templi Salomonæi, ubi consummatio ejusdem his verbis concluditur: Et perfecit omne opus, quod faciebat Salomo in domo Domini, 1. Reg. 7. v. 51.

Quilibet igitur pacem inquirat, & persequatur eam, Psal. 34. v. 15.

I. *In Choro.* Ut Ecclesiarum antistites stent in uno Spiritu unanimes, collaboran-

tes fidei Evangelii, Phil. 1. v. 28. Quamdiu architecti turris Babylonice eadem linguâ utebantur, opus bene succedebat: simulac verò confusio linguarum oriretur, ut non audiret unusquisque vocem proximi, cessarunt ædificare civitatem, Gen. 11. v. 6. ita etiam cum spiritali structura Ecclesiæ se res habet, ubi animarum Pastores concordiam colunt, & ad unum scopum, gloriam nempe Dei, & ædificationem Ecclesiæ, unanimi ore & corde tendunt, illic mandavit Dominus benedictionem & vitam usque in seculum, Psal. 133. v. ult. ut labor eorum non inanis sit in Domino, 1. Cor. 15. v. ult. ubi verò linguæ confunduntur, ut hic propriam gloriam, ille proprium commodum intendat, & mera invidia regnet, ibi quod altera manu ædificatur, altera destruitur, Gal. 5. v. 15.

2. *In foro.* Quando enim Senatores concordēs, & erga subditos affectu paterno sunt, subditi verò ab illis omnia bona expectare possunt, ibi Respublica firmo pede stat. Funiculus enim triplex difficilè rumpitur, Eccles. 4. v. 12. Luc. 11. v. 17.

3. *In Thoro.* Tria enim probata sunt coram Deo & hominibus: Concordia fratrum, & amor proximorum, & vir & mulier, bene sibi consentientes, Sir. 25. v. 1. ex adverso verò, ubi zelus & contentio, ibi confusio, & omne opus pravum, Jac. 3. v. 16.

Sicut igitur Jehu ad equitem Jorami dixit: quid tibi & paci? 2. Reg. 9. v. 18. sic etiam ad rixosos dixeris: Quid tibi & paci? qui enim cum domesticis pacem non colit, is publicâ pace indignus est. Hinc Paulus: Pacem habete, & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum, 2. Cor. 13. v. 12.

Sem-

Semper itaque meminere o' optimi, quæ ad pacem vestram pertinent. *Felix ciuitas, quæ cogitat tempore pacis, quæ sunt belli,* dixit Imperator Fridericus III. Idem nobis dictum esto. Et licet Deus pacem nobis restituerit, ne abutamur eâ, quasi illam amittere non possemus. O optimi lignis adhuc in cinere scintillat, & si Dominus punire vult, facile muscæ, quæ est in extremo fluminum, sibilare potest, ut dilectam Germaniam nostram infestet, Esa. 7. v. 18. Semper itaque ad animum reuocemus, quàm castigatio crudelis bellum sit, Jer. 30. v. 14. & Domino adhuc longè agente, rogemus ea, quæ pacis sunt, Luc. 14. v. 32. Nam omnia in manu sua habet, & ut facit pacem, ita creat malum, Esa. 45. v. 7. ita tamen, ut diligentibus Deum, omnia in bonum cooperentur, Rom. 8. v. 28.

III. *Peccata desce.* Quando enim lacrymas Christi rectè intuemur, non modò illæ sunt lacrymæ amoris, quas ex commiseratione profudit, ut ad sepulchrum Lazari, Joh. 11. v. 35. sed & lacrymæ vocationis, quibus saxea Hierosolymitanorum corda ad pœnitentiam commouere voluit. Audiamus quid Poeta dicat:

Quid magis est durum saxo? Quid mollius unda?

Dura tamen molli saxa cayanur aqua. Quod si igitur Christus fleuit ob peccata aliena: quidni flere discamus propter peccata nostra propria, quibus omnia mala nobis attrahimus? Jer. 2. v. 19.

Athenis fuit ara Deæ Mentis consecra-

ta in quâ præter lacrymas nihil offerri fas fuit. Hæc idololatria fuit. Nos potius in corde nostro altare erigamus, in eoque triplices lacrymas offeramus:

1. *Lacrymas compunctionis, Busf. Thranen/* juxta illud Joel. 2. v. 13. *Nam lacryma peccatorum sunt delicia Angelorum,* ut Bernhardus ait, Luc. 15. v. 11.

2. *Lacrymas deuotionis, Ber. Thranen/* ut de precibus Tobis & Saræ dicitur, Tob. 3. v. 1. ejusmodi oratio in cælum ascendit, & descendit Dei miseratio, Sir. 35. v. 21, Psal. 51. v. 19.

3. *Lacrymas dilectionis, Liebes. Thranen/* quales David & Jonathan profuderunt, 1. Sam. 20. v. 41. Eph. 4. v. 3. 1. Cor. 13. v. 13. 1. Petr. 4. v. 6.

Has triplices lacrymas, lacrymæ Christi nobis excutiant. Caveamus verò ne eliciamus lacrymas viduarum aut orphanorum, quæ quidem ad maxillam descendunt, & exclamatio, super deducentem eas, Sir. 35. v. 18. aut lacrymas sacerdotum, quæ Auditoribus minus expediunt, Hebr. 13. v. 17. aut lacrymas pauperum, quæ Dei vindictam accersunt, Psal. 12. v. 6. Habebimus sic Deum beneficium, qui absterget aliquando omnem lacrymam ab oculis nostris, Apoc. 21. v. 4. & ex hæc miseriarum valle transferet in arcem cœlestem, ubi non audietur ultra vox fletus, & vox clamoris, Esa. 65. v. 19. sed quod hic in lacrymis seminavimus, ibi cum exultatione metemus, Fiat id per Christum, Amen.

DOMI-